

Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 0. november 2009

1. udkast

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om værnepligtsorlov og om orlov til FN-tjeneste m.v. samt forskellige andre love
(Orlov ved forsvarrets udsendelse af personel til udlandet m.v.)
[af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet to ændringsforslag til lovforslaget. Beskæftigelsesministeren har stillet ændringsforslag nr. 2 og Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 21. oktober 2009 og var til 1. behandling den 30. oktober 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 3. september 2009 dette udkast til udvalget, jf. AMU alm. del – bilag 276, 2008-09. Den 21. oktober 2009 sendte beskæftigelses de indkomne høringssvar, et notat samt et ligestillingsnotat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget en skriftlig henvendelse fra Hærens Konstabel- og Korporalforening.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 5 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse. Ministeren har besvaret spørgsmål 1-4. Spørgsmål 5 forventes besvaret inden 2. behandling.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

[Et *flertal* i udvalget (V, DF, KF og LA) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af beskæftigelsesministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 1.]

[Et *mindretal* i udvalget (S, SF, RV og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.]

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget mener, at lovforslaget er en forbedring i forhold til den eksisterende lov, da alle de lønmodtagere, der indgår kontrakt med forsvaret om udsendelse til udlandet, bliver omfattet af en beskyttelse mod afskedigelse fra deres eventuelle civile job.

Men den nuværende lovs beskyttelse er utilstrækkelig. Det viser erfaringen fra Hærens Konstabel- og Korporalforening (HKKF). I de sager, hvor HKKF's medlemmer er blevet fyret af deres arbejdsgiver i Danmark, har den pågældende og fagforeningen ikke været i stand til at føre bevis for, at afskedigelsen er sket som følge af udsendelsen i forsvarets tjeneste. Alt tyder derfor på, at der er brug for at forstærke beskyttelsens indhold i den nuværende lov. Problemstillingen er velkendt fra andre beskyttelseslove, som med tiden er blevet strammet op, fordi de ikke har været tilstrækkelig virksomme, f.eks. ligebehandlingsloven og lov om forskelsbehandling.

Da vi skylder vore udsendte soldater m.fl., at beskyttelsen skal være så høj som muligt, mener partierne, at der skal være omvendt bevisbyrde – dvs. at arbejdsgiveren skal bevise, at den pågældende ikke er blevet fyret på grund af sin udsendelse.

Partierne mener i øvrigt, at det er unødvendigt restriktivt, at beskyttelsesreglerne alene skal gælde lønmodtagere, som stiller sig til rådighed for det militære forsvar, mens udsendelse for beredskabet åbenbart ikke har sammen værdi. Dette er en urimelig og ikke ønskværdig forskelsbehandling af dem, der deltager i beredskabet. Samtidig er det sikkerhedspolitisk et forkert signal: Deltagelse i katastrofebistand, f.eks. ved naturkatastrofer, bør betragtes som en samfundsopgave på lige fod som deltagelse i militære operationer, og lønmodtagere, som bidrager hertil, bør beskyttes på samme måde.

Svaret fra ministeren på spørgsmål 3 i sagen viser dog, at det kan være nødvendigt med et større analysearbejde, som ikke vil kunne gennemføres inden for tidsrammerne af det foreliggende lovforslag. Partierne ser frem, til at ministeren vil foretage dette arbejde, så vi inden længe får alle grupper med, som yder en særlig indsats i udlandet. Dette gælder uanset, om det er en større indsats i et krigshærgat land eller færre mennesker, som hjælper til i et område, som er blevet ramt af eksempelvis naturkatastrofer.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af S, SF, RV og EL, tiltrådt af <>:

Til § 1

1) Efter nr. 6 indsættes som nyt nr.:

»01. I § 7 indsættes som *stk. 2*:

»Stk. 2. Såfremt en lønmodtager omfattet af denne lov, jf. § 1, afskediges, påhviler det arbejdsgiveren at godtgøre, at afskedigelsen ikke er begrundet i lønmodtagerens aftjening af værnepligt, ansættelse på værnepligtslignende vilkår eller indgåelse af kontrakt med forsvaret.«

[Omvendt bevisbyrde]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 4

2) Datoen »1. januar 2010« ændres til »1. marts 2010.«

[Udskydelse af ikrafttrædelsesdatoen]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det almindelige udgangspunkt i dansk ret er en ligefrem bevisbyrde, hvilket vil sige, at den, der påstår at have et krav, skal godtgøre, at kravet består.

Med ændringsforslaget indføres der omvendt bevisbyrde i værnepligtsorlovsloven. Det foreslås således sikret, at det ikke er lønmodtageren, der skal godtgøre, at den pågældendes afskedigelse er begrundet i aftjening af værnepligt, ansættelse på værnepligtslignende vilkår eller indgåelse af kontrakt med forsvaret, men at det er arbejdsgiveren, der skal godtgøre, at afskedigelsen ikke skyldes disse forhold. Uanset om en afskedigelse sker i direkte forbindelse med indkaldelse til aftjening af værnepligt, ansættelse på værnepligtslignende vilkår eller indgåelse af en kontrakt med forsvaret eller på et senere tidspunkt – eksempelvis når en lønmodtager, der har tegnet en rådighedskontrakt med forsvaret, udsendes – er det arbejdsgiveren, der skal løfte bevisbyrden for, at afskedigelsen ikke er begrundet i den pågældende lønmodtagers engagement ved forsvaret.

Formår arbejdsgiveren ikke at påvise, at en afskedigelse ikke skyldes lønmodtagerens engagement ved forsvaret, er afskedigelsen i strid med lovens § 2, og arbejdsgiveren skal betale en godtgørelse, jf. lovens § 9, stk. 1.

Forslagsstillerne henviser i øvrigt til partiernes betækningsbidrag.

Til nr. 2

Det foreslås at udskyde ikrafttrædelsesdatoen fra den 1. januar 2010 til den 1. marts 2010.

Forsvarets Personeltjeneste har oplyst, at det ikke vil være muligt at forberede nye kontrakter, tilrettelæge indgåelsen heraf samt informere alle relevante personer om muligheden for at blive omfattet af lovens beskyttelsesbestemmelser gennem indgåelse af en ny kontrakt, hvis loven træder i kraft den 1. januar 2010.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Jens Vibjerg (V) Peter Juel Jensen (V) Louise Schack Elholm (V) Sophie Løhde (V)

Bent Bøgsted (DF) Colette L. Brix (DF) Knud Kristensen (KF) fmd. Charlotte Dyremose (KF)

Anders Samuelson (NY) Torben Hansen (S) Anne-Marie Meldgaard (S) Lone Møller (S) nfmd.

Leif Lahn Jensen (S) Eigil Andersen (SF) Karsten Hønge (SF) Morten Østergaard (RV)

Line Barfod (EL)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Enhedslisten (EL)	4		

Oversigt over bilag vedrørende L 42**Bilagsnr. Titel**

- 1 Høringssvar, høringsnotat og ligestillingsnotat
- 2 Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 3 Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 4 Ændringsforslag, fra beskæftigelsesministeren
- 5 Henvendelse af 20/11-09 fra Hærens Konstabel- og Korporalforening.

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 42**Spm.nr. Titel**

- 1 Spm. om lønmodtagere, som allerede i dag har en kontrakt med forsvaret, og som ikke er omfattet af de nye regler, vil blive tilbudt en ny kontrakt med forsvaret straks efter lovens ikrafttrædelse, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm. om et notat om bevisbyrden i konkrete sager på dette område, herunder de eksisterende erfaringer med at løfte bevisbyrden i denne type sager og konsekvenserne, såfremt man indfører omvendt eller delt bevisbyrde, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm. om et notat om konsekvenserne, såfremt alle relevante grupper der udsendes til internationale opgaver, herunder redningsberedsskabet og personale der udsendes til andre former for humanitært arbejde, bistandsarbejde m.v., skal omfattes af lovforslaget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, der indebærer, at der indføres omvendt bevisbyrde - på linje med bestemmelserne i ligebehandlingsloven – i forbindelse med afskedigelse, for alle de grupper, der er omfattet af loven, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm. om kommentar til henvendelse af 20/11-09 fra Hærens Konstabel- og Korporalforening, til beskæftigelsesministeren